

တၢ်သံကွၢ်ဒီးတၢ်စံးဆၢဘၣ်လၢဒီး လၢတၢ်ဖးလံာ်လၢ, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူး, ဒီးစ့အ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ

MCA န့ၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်တၢ်မၤလၢပုၤထီၣ်တၢ်သမံသမိ (Minnesota Comprehensive Assessments - MCA) တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဒီးစံးတဖၣ် လၢတၢ်ဖးလံာ်လၢ, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူး, ဒီးစ့အ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ လၢညီၣ်တၢ်ထီၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဒီး ဖဲၣ်ဒေၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးစံးတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤအီၤကိးနံၣ်ဒဲး လၢကထီၣ်ဒူးပုၤကိၣ်ဖိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီး မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်တၢ်သုလံာ်သုလံာ်အတၢ်ပတီၢ်တဖၣ် (Minnesota Academic Standards) လၢအဒူးနဲၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်ကအိၣ်လၢတၢ်ပတီၢ်လီၤအိၣ်တဖၣ်အပူၤ ကြးသ့ၣ်ညါဒီးမၤဝဲသ့န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မနုၤအယိပဟ့ၣ်တၢ်ဒီးစံးတဖၣ်အံၤလဲၣ်.

ပစူးကါ MCA လၢကယုသ့ၣ်ညါ ကိၣ်တဖၣ်မၤဘၣ်လိာ်လံာ်တၢ်မၤလိမိၢ်ပုၤတဖၣ် ဒီး သိၣ်လိ ပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်လၢ မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်တၢ်သုလံာ်သုလံာ်အတၢ်ပတီၢ်တဖၣ် (Minnesota Academic Standards) လၢတၢ်ဖးလံာ်လၢ, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူး, ဒီးစ့အ့ၣ်တဖၣ်အပူၤဂ့ၤထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖးလံာ်လၢဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးအစၢတဖၣ် တၢ်ပစူးကါစ့ၢ်ကိးအီၤလၢ ဖဲၣ်ဒေၣ်ဒီးကီၢ်စဲၣ်တၢ်ထီၣ်ဒူးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤတဖၣ်အပူၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ကိၣ်တဖၣ်ပစူးကါတၢ်ဂံၢ်တၢ်ကျိၤ လၢကမၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်မၤလိတီၤဒေးတၢ်သိၣ်လိဒီးတၢ်မၤလိမၤဒီးန့ၣ်လီၤ. ကိၣ်သရၣ်တဖၣ်ဒီးကိၣ်ခိၣ်တဖၣ် ယုကွၢ်ဝဲတၢ်လိာ်ကဝီၤလၢပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်မၤဝဲသ့ၣ်ဂ့ၤတဖၣ်အလီၢ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်မၤဂၢၢ်ကျဲၤထီၣ်ကျဲၤတဖၣ် လၢအဝဲသ့ၣ်သိၣ်လိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အံၤကသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ယုကွၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လိာ်ကဝီၤလၢလိၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်ဝဲ ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်မၤအါထီၣ်တၢ်သိၣ်လိအဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်ကသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မတၤကဘၣ်ဒီးစံးတၢ်ဒီးစံးတဖၣ်အံၤလဲၣ်.

တၢ်ယုထီၣ် ပုၤကိၣ်ဖိမဲလၢာ်လၢပဒိၣ်ကိၣ်အပူၤခဲလၢာ် ကန့ၣ်လီၤဒီးစံး လၢကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘၣ်တၢ်သမံသမိတၢ်တီၢ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သုဖးလံာ်လၢဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးတၢ်ဒီးစံးတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤအီၤလၢ ၃-၈ တီၤဒီးတီၤထီၣ် (ပုၤကိၣ်ဖိ ၁၀ တီၤတဖၣ်ဒီးစံးဝဲ MCA တၢ်သုလံာ်သုလံာ် (Reading MCA), ဒီး ပုၤကိၣ်ဖိလၢအမၤလိ ၁၁ တီၤတဖၣ် ဒီးစံးဝဲ MCA တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူး (Mathematics MCA) န့ၣ်လီၤ. MCA စ့အ့ၣ် (Science MCA) န့ၣ်တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤအီၤလၢ ပုၤကိၣ်ဖိလၢအထီၣ် ၅ တီၤဒီး ၈ တီၤအဂီၢ်ဒီးတီၤထီၣ်အပူၤ ဖဲပုၤကိၣ်ဖိတဖၣ်မၤလိ သးသမူစ့အ့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မူပိညါတၢ်မၤလိအကတီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိစ့ဒိၣ်မးအပူၤ, ပဒိၣ်ကိၣ်အပူၤကိၣ်ဖိခဲလၢာ် လၢအမၤလိတၢ်လၢတီၤဒေးလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါအီၤထးတဖၣ် ကဟံးန့ၣ် MCA တၢ်ဒီးစံးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကိၣ်ဖိလၢအဟံးန့ၣ် နီၢ်ကစၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်တီၢ်ကျဲၤ (Individualized Education Program - IEP) မ့တမ့ၢ်၅၀၄ တၢ်တီၢ်ကျဲၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကကြးဝဲဘၣ်လၢ တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကိၣ်ဖိတနီၤလၢ အတၢ်လီၤတူၣ်လီၤကၢ်အိၣ်ဖးဒိၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကြးဝဲဘၣ်လၢကန့ၣ်လီၤဟံးန့ၣ် မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်တၢ်သုလံာ်သုလံာ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်ဒီးစံး (Minnesota Test of Academic Skills - MTAS) လၢ MCA အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. MTAS န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သမံသမိအဂၤတခါလၢအဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်မၤန့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်အပတီၢ်ကျဲၤအဂၤတဘိ လၢတၢ်ဖးလံာ်လၢ, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူး, ဒီးစ့အ့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. [ကွၢ်တၢ်မၤန့ၢ် MTAS တၢ်မၤစၢၤအတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်ဝဲ MDE ပုၤယဲၤသန့လၢ ကမၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတက့ၢ်](#). (လဲၤဆူ Districts, Schools and Educators > Teaching and Learning > Statewide Testing > Minnesota Tests).

တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဒီးစးတဖၣ်ဒ်လဲၣ်.

တၢ်ပတီၢ်ခဲလၢၣ်လၢ MCA တၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲၣ်, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒီး, ဒီး စးတဖၣ်တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤအီၤထဲၣ်လၢအ့ၢ်ထၢၣ်နဲးအလီၤစီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒီးစးလၢစးခိအလီၤ (Paper accommodations) အိၣ်ဝဲလၢ ပုၤကွီၤဖိလၢအကြၢးအဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, ယုၣ်ဒီးလံာ်မဲာ်ဖျၢၣ်ဖးဒိၣ်ဒီး ပုၤမဲာ်တထံၣ်တၢ်အလံာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

MCA တၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒီး လၢအ့ၢ်ထၢၣ်နဲးအလီၤတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဘျီဘၣ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဒီးစးတဖၣ်, အခိပညီ တၢ်ဒီးစးလၢတၢ်မၤဘၣ်လိာ်အီၤဒီးပုၤကွီၤဖိတဂၤစုာ်စုာ် အတၢ်ခိဆၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- လၢတၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဒီးစးမၤဘၣ်လိာ်တၢ်ပတီၢ်တၢ်မၤလိအကတီၢ်, အယိပုၤကွီၤဖိအတၢ်ခိဆၢလၢ တၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ်အဂီၢ် တၢ်မၤလိအကတီၢ် ယုၣ်သ့ၣ်ညါဆၢတၢ်တၢ်မၤလိလၢခံတကရၢၢ်ဒီး တၢ်ပိးတၢ်လိလၢပုၤကွီၤဖိကဒီးန့ၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒီးအဂီၢ်, တဘျီလၢလံာ်ပုၤကွီၤဖိစးဆၢတၢ်သံကွၢ်န့ၣ်, အဝဲအတၢ်ခိဆၢတဖၣ် မၤစၢၤယုၣ်သ့ၣ်ညါဆၢတၢ်စၢၤတၢ်သံကွၢ်လၢခံတခါလၢပုၤကွီၤဖိကစးဆၢဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွီၤဖိတဖၣ်ကတၢၢ်အသၤလၢတၢ်ဒီးစးတဖၣ်အဂီၢ်ကသ့ၣ်လဲၣ်.

တၢ်ပိးတၢ်လိအခိတဖၣ် မၤစၢၤပုၤကွီၤဖိတဖၣ်လၢ ကညီန့ၢ်ထီၣ်ဒီး တၢ်ဒီးစးအခိဒီးတၢ်သံကွၢ်အကလုာ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်ဒီးစးအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကွီၤဖိတၢ်သိၣ်လိလီၤဆိတဖၣ်လၢတၢ်ဒီးစးလၢအ့ၢ်ထၢၣ်နဲးအလီၤတဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးဒီး တၢ်စူးကါအ့ၢ်ထၢၣ်နဲးအလီၤတၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ်ဒီးန့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်န့ၣ်ကျဲၤဒီးတၢ်ပိးတၢ်လိအကလုာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. [လဲၤဆူတၢ်ပိးတၢ်လိအခိတဖၣ်အလံာ်ကဘျးလၢ MDE ပုၤယဲၤသန့အလီၤ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤမၤန့ၢ်တၢ်ပိးတၢ်လိအခိတဖၣ်ဒီးပုၤကွီၤဖိတၢ်သိၣ်လိပိးလိလီၤဆိတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.](#) (လဲၤဆူ Districts, Schools and Educators > Teaching and Learning > Statewide Testing > Student Resources).

တၢ်လိာ်ဘၣ်တၢ်မၤန့ၢ်လၢယကဖျိတၢ်ဒီးစးတဖၣ်အံၤလဲၣ်.

ပုၤကွီၤဖိတဖၣ် တဖျိ မ့တမ့ၢ် လီၤတၢ်တၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲၣ်, တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒီး, မ့တမ့ၢ် စးတဖၣ်တၢ်ဒီးစးတဖၣ်အံၤဘၣ်. မ့ၢ်လၢတၢ်ဒီးစး ထီၣ်ဒီး ပုၤကွီၤဖိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတၢ်ဖိးတၢ်မၤ လၢအဘၣ်ထွဲဒီး မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်တၢ်သ့လံာ်သ့လဲၣ်အတီၤပတီၢ်တဖၣ် (Minnesota Academic Standards) အယိ. ပုၤကွီၤဖိတဂၤစုာ်စုာ် ဒီးန့ၢ်ဝဲအမးလၢအအိၣ်လၢ တၢ်မၤန့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်အပတီၢ်လွံၤခါ - တတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒီးတၢ်အတီၤပတီၢ်, တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒီးအတီၤပတီၢ်တနီၤ, တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဒီးတၢ်အတီၤပတီၢ်တခါ ဒီး တလၢကွံာ်တၢ်အပတီၤပတီၢ် အကျါတခါခါ အဖိလံာ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်မၤန့ၢ်တဖၣ်လၢ MCA န့ၢ်လီၤမၤန့ၢ်အီၤထဲၣ်လဲၣ်.

MCA ထီၣ်ဒီးပုၤကွီၤဖိအတၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢ မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်တၢ်သ့လံာ်သ့လဲၣ်အတီၤပတီၢ်တဖၣ် (Minnesota Academic Standards) အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. [ကွၢ်မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်အခဲဒ်မံၣ်အတီၤပတီၢ်ဝဲ MDE ပုၤယဲၤသန့က့ၢ်.](#) (လဲၤဆူ Districts, Schools and Educators

> Teaching and Learning > Academic Standards K-12.)

- MCA တၢ်ဖးလံာ်လဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်မၤဘၣ်လိာ် ၂၀၁၀ တၢ်သ့လံာ်သ့လဲၣ်အတီၤပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- MCA တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒီးန့ၣ် မၤဘၣ်လိာ် ၂၀၀၇ တၢ်သ့လံာ်သ့လဲၣ်အတီၤပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- MCA စးတဖၣ်န့ၣ် မၤဘၣ်လိာ် ၂၀၀၉ တၢ်သ့လံာ်သ့လဲၣ်အတီၤပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယကထံဘဉ် MCA အစာတဖဉ် လာယဖိ, ကို, ဒီးလီကဝီတဖဉ်အဂီၢ်ဒဲလဲဉ်.

နကွီကဒီးန့ၢ်ဘဉ် နီၢ်ကစၢ်ပှၤကွီမိအတၢ်ပၢ်ဖျါတဂၤစုၣ်စုၣ် လၢနဖိအဂီၢ်ဒီး ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူနအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပၢ်ဖျါအံၤဒုးန့ၣ် ဝဲဒၣ်လၢ နဖိအမးခဲလၢၢ်ပၢ်ဖျါလၢလံာ်တဘျီစုၣ်စုၣ်အပူၤ, ဒ်န့ၣ်အသိးမးလၢတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢလံာ်တၢ်မၤလိတဘျီစုၣ် စုၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤပၢ်ဖျါဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘဉ်ယးဒီး တၢ်မၤန့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်အပတီၢ်, တၢ်ထီၣ်သကြီၤဒီးကရူၢ်အကလုာ်ကလုာ်, ဒီး တၢ်ထီၣ်သကြီၤဒီးပှၤကွီမိအတၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢန့ၣ်အပူၤကွံာ်တဖဉ်အပူၤ, ဒ်အကြးဝဲဘဉ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

ကိုဒီးလီကဝီအစာတဖဉ် တၢ်မၤန့ၢ်အီၤသ့လၢ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်ကွီမိတၢ်ပၢ်ဖျါ (Minnesota Report Card) အကူၢ်အပူၤလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၤဖဲထီၣ် (Data Center) လၢ MDE ပှၤယဲၤသန့အဖိခိၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. [လဲၤဆူ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် တၢ်ပၢ်ဖျါအခးက့အကူၢ်ဖဲ MDE ပှၤယဲၤသန့တက့ၢ်.](#) (လဲၤဆူ Data Center > Minnesota Report Card.)

လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီၣ်အဂီၢ်, ဆဲးကျိး-

Statewide Testing
mde.testing@state.mn.us

Minnesota Department of Education
1500 Highway 36 West
Roseville, MN 55113-4266
<http://education.mn.gov>

လါဖဲးပထုဘဉ်, ၂၀၁၆